

سقوط شاهنشاهی ایران

بررسی جنگ بزرگ تاریخ

علی غفوری

برافتد و زنجانش به پایان برسد. حامی برای سخنان خود دلایلی منطقی نیز می‌آورد که باقی‌مانده سخنان مانی و مزدک به مرستان رفته و مسلمان شدند و هم‌پایه به‌ترین اثر را بر آشفتنی فکری سربازان مردم ایران و شورانگیزان علیه جامعه طبقاتی داشتند همین امر سبب شد تا نیروهای متعدد داخلی قوی نظامی ایران را ضعیف کند و حتی سربازان، فرماندهان خود را بکشند.

حسامی به درستی ذکر می‌کند که سپاهیان عرب برای فتح شهرهای بزرگ ایران کافی نبوده‌اند چرا که در توابع شمار آنها همواره ۲۰ تا ۳۰ هزار نفر بود حال آنکه ایران در قرن هفتم میلادی حداقل از ۱۰۰ شهر آباد برخوردار بوده بنابراین تصور است که شهرها دست خودمرد سقوط می‌کرد و سپس چاول می‌شده است.

استاد حامی در کتاب خود تصاویری بسیار جدی را از بین تاریخ متداول نوشته شده توسط اعراب را بیرون کشیده و کالافا را رد کرده است. از جمله آنکه درباره قاصدیه معتقد است، صحرای قاصدیه در جنوب فعلی اصلا جای نبرد ۱۵۰ هزار سرباز را نداشته و در جلوه‌های قدیمی با گنجایش بسیار کم بوده و هرگز نمی‌توانسته شاهد مبارزه ده‌ها هزار سرباز باشد. درباره نبرد تیسفون اطلاعات بسیار خوبی به ما می‌دهد. وی می‌گوید: در در نهانود جا برای جنگیدن چند هزار نفر نیز نیست چه پرسد به مبارزه ۱۸۰ هزار سرباز. در نهانود از جنوب شرقی به شمال باختری کشیده شده و رویی که در آن روان است به نام گاماسی می‌یزد و کوه‌های سر به فلک کشیده نهانود را چون جزئی در میان خود گرفته‌اند.

به گفته حامی، اعراب هرگز در جنگ‌های کوهستانی موفق نبوده‌اند و با پیش نمی‌گذاشتند بنابراین در این نبرد نیز قاصدیا نبرد در این ایام نبوده و آنکه بترتی عدلی اعراب بسیار قابل توجه بوده است آنکه آنکه ۱۵۰ هزار نفر در شهری حصاردار بودند و عادت کرده‌اند آنها را مانعاً کنند. البته در مجموع قواوتی در اصل ماجرا نیست. حکومتی در ابعاد حکومت ساسانی طرف‌رب قرن به کلی با هم پاشید و مجموعه نهادهای درونی آن کار پیروی اعراب مسلمان بزرگترین واقعه تاریخی قرن هفتم میلادی را رقم زد.

سرباز گرد آوردند. به گفته برخی مورخین عرب ایرانیان در داخل شهر به دفاع پرداختند اما پس از آنکه اعراب به حمله خود را در حال عقب‌نشینی نشان دادند ایرانیان از اردو بیرون و مانگان خود را با اعراب آماده به جنگ دیدند. اگرچه در این نبرد در اثر پایداری اعراب ایرانیها شکست خوردند اما به نظر می‌رسد باید نسبت به مقدار نیروهای طرفین شک کنیم چرا که هیچ‌گاه در روز چهارم آنچه که شکست قطعی را تعیین ایران کرد برخواستن توفان خاک به نسبت نیروی ایران و مرگ رستم به دست اعراب بود. پس از این سربازان ایران از هم پاشید و درفش کاپوایی به دست اعراب افتاد. در این نبرد هزاران سرباز ایرانی نیز در رودخانه غرق شدند و تلفات سنگین ایران موجب برتری نظامی اعراب در منطقه میانه‌روان شد.

نبرد مدائن
عرب بعد دوام بعد بر سر دروازه پایتخت ساسانیان بود. تیسفون با جنگ‌های بزرگش اکنون ویروی اعراب قرار داشت. سربازان ایران اهمیت بسیاری از شکست روم داشت که کرده بود اما در اینجا اتفاق عجیب، ترس و فرار بزرگ بود. تا این زمان در جنگ‌های اعراب و ایرانیان هنوز اتفاق قریبی نیفتاده بود اما چون پیروزانه مقاومت کرده بودند اما چون پایبندی و سرسختی اعراب بیشتر بود و عاقبت در هر ممری که افتاح می‌شدند چنانکه دولت روم نیز در همین زمان عملی رخم مقابله قدرتمندانه مجبور به عقب‌نشینی گام به گام شده بود اما اینکه چرا بزرگ‌زاد تیسفون را بدون مبارزه رها کرد سؤال برانگیز است و جانشین او فرخ هرمز برادر رستم نیز علی‌رغم چند مبارزه محدود در بیرون قلعه عاقبت این شهر افسانه‌ای را به تازیان واگذار کرد.

جنگ نهاوند
بزرگ‌زد که به ری عقب‌نشسته بود تصمیم گرفت برای آخرین بار ساسان خود را بیازماید بنابراین این فرستادن سفیر به کلیه استانهای باقیمانده ایران از آنها خواست تا برای وی نیرو بفرستند. به زودی از خراسان، سیستان، بلخ، آصفهان، فارس، کرمان و آذربایجان نیرو جمع شد و ۱۵۰ هزار سرباز ایرانی در نهانود به فرماندهی قیبروز سردار پیر ایران گرد آمدند. اما اعراب نتوانستند بیش از ۳۰ هزار

نیروهای امدادی سوری به صف اعراب قدرت آنها ضاعف شد و در روز سوم نبرد اعراب سواره‌نظام ایران را شکست دادند در این زمان تلفات ایران ۱۰ هزار نفر و تلفات اعراب ۲ هزار نفر شده است.

اما جاسرت سربازان عرب سبب شد تا در شب سوم جنگ نیز سپاه ایران نتوانند استراحت کنند و از طرفی زخمی شدن قلیهای ایرانی نیز آرایش اردوی ایران را بر هم زد. در روز چهارم آنچه که شکست قطعی را تعیین ایران کرد برخواستن توفان خاک به نسبت نیروی ایران و مرگ رستم به دست اعراب بود. پس از این سربازان ایران از هم پاشید و درفش کاپوایی به دست اعراب افتاد. در این نبرد هزاران سرباز ایرانی نیز در رودخانه غرق شدند و تلفات سنگین ایران موجب برتری نظامی اعراب در منطقه میانه‌روان شد.

نبرد مدائن
عرب بعد دوام بعد بر سر دروازه پایتخت ساسانیان بود. تیسفون با جنگ‌های بزرگش اکنون ویروی اعراب قرار داشت. سربازان ایران اهمیت بسیاری از شکست روم داشت که کرده بود اما در اینجا اتفاق عجیب، ترس و فرار بزرگ بود. تا این زمان در جنگ‌های اعراب و ایرانیان هنوز اتفاق قریبی نیفتاده بود اما چون پیروزانه مقاومت کرده بودند اما چون پایبندی و سرسختی اعراب بیشتر بود و عاقبت در هر ممری که افتاح می‌شدند چنانکه دولت روم نیز در همین زمان عملی رخم مقابله قدرتمندانه مجبور به عقب‌نشینی گام به گام شده بود اما اینکه چرا بزرگ‌زاد تیسفون را بدون مبارزه رها کرد سؤال برانگیز است و جانشین او فرخ هرمز برادر رستم نیز علی‌رغم چند مبارزه محدود در بیرون قلعه عاقبت این شهر افسانه‌ای را به تازیان واگذار کرد.

جنگ نهاوند
بزرگ‌زد که به ری عقب‌نشسته بود تصمیم گرفت برای آخرین بار ساسان خود را بیازماید بنابراین این فرستادن سفیر به کلیه استانهای باقیمانده ایران از آنها خواست تا برای وی نیرو بفرستند. به زودی از خراسان، سیستان، بلخ، آصفهان، فارس، کرمان و آذربایجان نیرو جمع شد و ۱۵۰ هزار سرباز ایرانی در نهانود به فرماندهی قیبروز سردار پیر ایران گرد آمدند. اما اعراب نتوانستند بیش از ۳۰ هزار

نقشه قوت حدود پادشاهی ساسانی را در اوج قدرت نشان می‌دهد. مرزهای امروزی، کویت، عمان، ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، افغانستان، پاکستان، شمال غرب هند و مغولستان بخش‌های امپراتوری ایران در دوران ساسانی بوده است.

اتنای جنگ کشته شد و مثنای زخمی کاری برداشت که در اثر آن چند هفته بعد فوت کرد اما در نهایت ایران شکست خورده و از سپاه ایران تقریباً کسی زنده نماند.

نبرد قاصدیه
در ۶۳۶ میلادی برابر با ۱۴ هجری رستم فرخزاد فوت بود و وقت در حال مهیا کردن سپاه عظیم ۱۲۰ هزار نفری بود و این مسأله دور از چشمان عمر باقی نماند. وی نیز بیکار نشستند و سپاهی ۳۰ هزار نفری را به فرماندهی سعد بن ابی وقاص مأمور حمله به ایران کرد این سپاه متشکل از بهترین جنگاوران عرب و مردان زرمیدان شاهی بود که اخیراً از نبرد با روم فاتحانه بازگشته بودند.

سپاه خود طرف در قاصدیه (در ۳۰ کیلومتری کوفه امروزی) در برابر هم صف‌آرایی کردند. در این جنگ که از نبردهای تعیین کننده تاریخ به شمار می‌آید در ابتدا قیسان ایرانی سواران عرب را وادار به عقب‌نشینی کردند اما پس از آن تیراندازان عرب قیسان را از سر راه برداشتند با ورود جنگیدند و مردان مهرویه سردار ایرانی در

جنگ بل
امثا سردار عرب که جانشین خالد شده بود پس از چند نبرد با ایرانیان به دلیل قاتل نیرو مجبور به عقب‌نشینی و منتظر نیروهای اعزامی از مدینه شد. پس از رسیدن ابوعبیده سپاه عرب از فرات گذشته و به جنگ همین جادویه سردار ایرانی رفتند.

در این جنگ جادویه از سی قیل جنگی استفاده کرد و تیسری سخت در گرفت که ابوعبیده در آن کشته شد و تنها پایداری امثا سبب شد تا لشکر عرب کاملاً از هم نپاشد. اعراب سراسیمه به اویسی عقب‌نشستند و بهمن به اشتباه از تعقیب آنها صرف نظر کرد.

نبرد بواب
به دستور عمر سرداری سپاه به مثنای سپرده شد و اعراب پس از رسیدن نیروهای کمکی در رمضان سال ۱۳ هجری (۶۲۴ میلادی) با نیروهای ایرانی در نزدیکی کوفه محلی به نام بواب نبردی سخت آغاز کردند. نیروهای طرفین در این نبرد بسیار مرده‌اند جنگیدند و مردان مهرویه سردار ایرانی در

خارج کرد. اما سپس به دستور ابوبکر برای دخالت در نبرد اعراب روم (چنانکه در جنگ بعدی توضیح داده خواهد شد) موثفاً جنگ با ایران را کنار گذاشت.

قدرت گرفتن عمر
ابوبکر که مردی ملایم بود ابتدا سبب خوشحالی ایرانیان و رومیها شد اما بعدها پس از بیماری و روی کار آمدن عمر (که مردی جنگجو بود) پی بردند که زنده بودن ابوبکر برای آنها بهتر بوده است.

در همین زمان بزرگ‌زاد سوم آخرین پادشاه ساسانی برای پایان دادن به پیشروی اعراب رستم فرخزاد را مأمور سرکوبی دشمنان ایران کرد. رستم که سردار بزرگ و پر قدرت بود سپاهی عظیم گردآورد و آن را به دو قسمت تقسیم کرد. بخشی از آن را به نرسی و بخشی از آن را به «چاپان» سپرد.

عمر که از عزم ایرانیان برای «مقابله» با خیر شده بود در مدینه بر مین رفت و از مردم کمک خواست و ابوعبیده بن شعثی را با لشکری بزرگ به سمت ایران فرستاد.

اطلاعیه مهم شرکت خودروسازی زامیاد

فروش فوق العاده کامیون ایویکو MP 380 با شاسی کمپرسی

به دنبال استقبال گسترده متقاضیان محترم کامیون MP 380 با شاسی کمپرسی و کاربری‌های مختلف به مناسبت اعیاد مبارک ماه رجب و شعبان، شرکت زامیاد شرایف فروش این محصول را بصورت نقد و اقساط به اطلاع مشتریان محترم می‌رساند

متقاضیان محترم می‌توانند جهت ثبت نام یکسب اطلاعات بیشتر به نمایندگیهای مجاز شرکت در سراسر کشور مراجعه نمایند

وعده ما

نمایشگاه بین‌المللی حمل و نقل تهران ۲۹ شهریور ۱۰ اول مهر

نمایشگاه بین‌المللی خودرو تبریز ۱۰-۶ مهر

تخف ۱۶ درصد

بهای فروش	نحوه پرداخت	مدت
۹۳۰/۰۰۰/۰۰۰	زمان ثبت نام ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	بازپرداخت
۲۲۲/۰۰۰/۰۰۰	زمان تحویل خودرو ۲۲۲/۰۰۰/۰۰۰	تخف تسهیلات
۵۵۸/۰۰۰/۰۰۰	حداکثر وام	۷ ساله

مشاوران حقیقی

- ۱- یک بانکی به مبلغ ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال در وجه شرکت زامیاد به درخواست فریدار
- ۲- فتوکپی آگهی تاسیسی
- ۳- فتوکپی آخرین تغییرات روزنامه رسمی
- ۴- معرفی نامه رسمی، شماره ملی، آدرس محل سکونت، کدپستی و فتوکپی کارت شناسایی نماینده برای مراجعه

مشاوران حقوقی

- ۱- مشخصات حقیقی
- ۲- یک بانکی به مبلغ ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ ریال در وجه شرکت زامیاد به درخواست فریدار
- ۳- فتوکپی شناسنامه (دیورگ) و فتوکپی چک
- ۴- ارائه شماره ملی، آدرس محل سکونت و کدپستی

محصول مشترک زامیاد و IVECO ایتالیایی

استاندارد اروپایی EURO II

مجهز به سیستم ترمز ABS

مدل موتور 210.42L و مجهز به توربوشارژر و وایتر گولر

ظرفیت خودرو با بار ۳۸۰۰۰ Kg

طول شاسی ۸۱۵۳ میلیمتر

قدرت موتور ۴۲۰ اسب بخار

آدرس اداره مرکزی فروش: خیابان شهید رجایی، جاده قدیم کرج، واحد نمایندگی بازارهای و فروش شرکت زامیاد

تلفن: ۰۲۶۴۸۱۱۱-۵ و ۰۲۶۴۸۱۷۳-۳ و ۰۲۶۴۸۱۷۳-۴ و ۰۲۶۴۸۱۷۳-۵

روابط عمومی شرکت زامیاد